

Законодавче підґрунтя фінансування закладів охорони здоров'я

Охорона здоров'я населення є важливою сферою суспільного життя, внутрішньою функцією і частиною соціальної політики держави. Однак, слід зауважити, що за роки незалежності показники стану охорони здоров'я населення в Україні надзвичайно низькі і незадовільні. Безперечно, в першу чергу це пов'язано із складною економічною і політичною ситуацією в державі, гострою екологічною кризою і вкрай недостатнім фінансуванням.

Недосконала з економічної та управлінської точки зору успадкована від колишнього СРСР модель системи охорони здоров'я в нових економічних умовах виявилася неефективною і зумовила зменшення доступності медичної допомоги для широких верств населення України. Істотний дефіцит бюджету галузі, що спостерігається протягом п'ятнадцяти років, призвів до значного погіршення стану здоров'я нації.

Проблеми фінансування охорони здоров'я завжди породжували і викликали жваві дискусії в країнах з різним рівнем розвитку економіки. У вітчизняній та зарубіжній літературі розглядаються результати багатьох досліджень, присвяченим цим питанням та, не дивлячись на це, вони залишаються актуальними.

Згідно з статтею третьою Конституції України здоров'я людини є однією з найголовніших соціальних функцій держави.

Стаття 18 Основ законодавства України про охорону здоров'я, проголосивши, що фінансування охорони здоров'я в Україні здійснюється за рахунок державного та місцевих бюджетів, **благодійних фондів** та будь-яких інших, не заборонених законодавством джерел, принципово визначила можливість багатоканального фінансового забезпечення системи охорони здоров'я.

Разом з тим, статтею 49 Конституції України проголошено, що охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм, а держава стимулює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. Варто зазначити, що в цій же статті Основного закону мова іде про те, що громадяни мають право на медичне страхування, а держава повинна сприяти розвитку лікувальних закладів усіх форм власності. Отже, ця стаття Конституції України не заперечує можливість використовувати для фінансування системи охорони здоров'я інших, аніж бюджетних джерел фінансування. І це особливо важливе з огляду на реальну неможливість забезпечення повного всеохоплюючого фінансування зазначеної галузі лише за рахунок бюджету.

Необхідність вжиття ряду заходів щодо реформування економічних засад системи охорони здоров'я і, зокрема, поліпшення її фінансування, визначено Концепцією розвитку охорони здоров'я населення України.

З цією метою Концепція передбачає необхідність збереження контролю держави за механізмами забезпечення обсягу та якості медичної допомоги, які поступово збільшуватимуться за рахунок бюджетного фінансування та залучення додаткових джерел фінансування. При цьому джерелами фінансування охорони здоров'я мають бути кошти державного та місцевих бюджетів, кошти загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування та добровільного медичного страхування, кошти накопичувальних фондів територіальних громад і благодійних фондів, благодійні внески та пожертвування юридичних та фізичних осіб, кошти, одержані за надання платних медичних послуг, а також інші джерела, не заборонені законодавством.